

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johannes Elamzon
010-224 17 33
Johannes.elamzon@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkande med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne välkomnar förslaget om ny rättslig och institutionell ordning, klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Vi ser också ett stort värde i den breda politiska enigheten i frågan. Vi saknar dock konsumtionsperspektivet i förslaget till långsiktigt mål samt en tydlig plats för det regionala och kommunala klimatarbetet i det klimatpolitiska ramverket. Vi vill även se uppföljningsbara och ambitiösa mål för bl.a. transportsektorn.

Förslag till mål

Långsiktigt mål

Länsstyrelsen välkomnar ett långsiktigt uppföljningsbart mål för klimatutsläppen till 2045. Länsstyrelsen anser vidare att målnivån är fullt rimlig, speciellt med tanke på att den inte har räknat in kraftfull teknisk utveckling. Huruvida det är rimligt utifrån de åttagnade som gjorts i Paris går inte att bedöma förrän förslag till etappmål presenteras. Länsstyrelsen förordar ambitiösa uppföljningsbara etappmål på kort sikt, speciellt för transportsektorn. Att bristande hänsyn tas till utsläpp utomlands, till följd av svensk konsumtion, kan äventyra de globala utsläppmålen och Sveriges ambition att gå före i klimatarbete. Länsstyrelsen föreslår därför att förslag till långsiktiga mål som kompletteras med följande skrivelse:

Sveriges klimatpolitik utformas så att den bidrar till att den globala ökningen av medeltemperaturen begränsas till högst 1,5 grader Celsius jämfört med den förindustriella nivån. Sverige ska verka nationellt och internationellt så att svensk konsumtion inte motverkar detta mål.

Konsumtion

Länstyrelsen Skåne anser att förslaget till klimatpolitiskt ramverk bör skapa större incitament att arbeta med att minska de klimatutsläpp som Sveriges konsumtion bidrar till i andra länder. Om utsläpp från konsumtion ej inkluderas i det långsiktiga målet till 2045 finns det stor risk att kostnadseffektiva åtgärder för minskad global klimatpåverkan uteblir. Länstyrelsen har därför inkluderat ett konsumtionsperspektiv i förslaget till komplettering av det långsiktiga målet ovan.

Transporter

Länstyrelsen Skåne anser att det mest prioriterade åtgärdsområdet är transporter. Det behöver fasställas etappmål, som är uppföljningsbara och ambitiösa för transportsektorn och styrmedel som säkerhetställer att dessa mål nås för transportsektorn. Det behövs ett långsiktigt styrmedelsystem för transportsektorn så att rätt investeringsbeslut tas. Styrmedelsystemet bör utformas robust så att det är oberoende av EU:s regelverk och utsläppsambitioner.

Regionalt och lokalt klimatarbete

Länstyrelsen Skåne anser att det regionala och lokala klimatarbetet bättre bör inkluderas och synliggöras i arbetet med det nationella utsläppsmålet. Det klimatpolitiska ramverket bör utvidgas med ett regionalt och lokalt perspektiv.

Bättre underlag för regionalt och lokalt klimatarbete

Länstyrelsen Skåne välkomnar ett tydligt och synkroniserat arbete för uppföljning av nationell klimatstatistik. Frånvaro av aktuell statistik är ett hinder för det proaktiva lokala och regionala klimat- och energiarbetet. Ett sådant system bör utformas så att de ger aktörer på lokal och regional nivå tillgång till aktuell klimat- och energistatistik, vilket skulle ge mer tid till faktiskt åtgärdsarbete.

Inkludera regionalt och lokalt klimatarbete

Länstyrelsen Skåne konstaterar att beredningen i detta betänkande inte har behandlat uppdraget *”att föreslå hur den offentliga sektorns roll i klimatarbetet kan samordnas och stärkas – även på kommunal och regional nivå.”*

Länstyrelsen Skåne har under 10 års tid arbetat strategiskt med att samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga de nationella klimat- och energimålen. Samtliga länstyrelser har under lång tid haft regeringen uppdrag att samordna de lokala klimatarbetet och leda det regionala arbetet för att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan.

Länsstyrelsen Skåne anser att den roll som länsstyrelserna redan har bör tydliggöras i det klimatpolitiska ramverket och att ett långsiktigt uppdrag med tillhörande resurser bör formuleras och beslutas. Länsstyrelsen anser vidare att denna roll bör kopplas till det lokala och kommunala klimatarbetet bl.a. genom en ändring i den föråldrade energiplanelagstiftningen. Energilagstiftningen bör ändras så att det blir tvingande för kommunerna att inkludera åtgärder för minskad klimatpåverkan i lokala energiplaner.

I underlaget till det klimatpolitiska ramverket konstateras att det bör skapas institutionella arrangemang som främjar tvärsektorielt perspektiv och samarbete mellan myndigheter. Länsstyrelserna är vana vid att arbeta tvärsektorielt mellan olika politikområden och därmed väga och balansera olika ekonomiska, sociala och ekologiska mål. Länsstyrelsen har också en stor erfarenhet av myndighetsarbete och att tolka och tillämpa olika myndigheters föreskrifter och målsättningar. Dessa erfarenheter och arbetsätt har redan tillämpats i arbetet med de regionala klimat- och energistrategierna.

Länsstyrelsen tycker att det är anmärkningsvärt att länsstyrelserna inte omnämns bland de myndigheter som givit underlag till bl.a. kontrollstationer för klimatpolitiken. Länsstyrelserna lämnar varje år in bedömningar och analyser av klimatarbetet i länen, både via Naturvårdsverket och direkt till departement i årsredovisningar. Länsstyrelsen har även genomfört fördjupade analyser, såsom uppdraget för Färdplan 2050, där länsstyrelserna gemensamt hade dialog med tusentals personer om förslag på fortsatt klimatpolitik.

Klimatlag

Den föreslagna klimatlagen bör utökas till att omfatta även länsstyrelsens ansvar i klimatfrågan. Inför varje mandatperiod bör länsstyrelserna göra en uppföljning av hur det regionala och lokala klimatarbetet fortskrider med hänsyn till de nationella klimatmålen. Uppföljningen ska vara ett underlag till regeringens klimathandlingsplan. För att detta uppdrag ska kunna genomföras på ett effektivt sätt behövs ett beslut om långsiktig finansiering för länsstyrelsernas klimatarbete samt en ändring av energiplanelagstiftningen som tydliggör länsstyrelsens roll. Länsstyrelsen hoppas att en analys av lämplig rollfördelning mellan statliga, regionala och kommunala institutioner samt vissa andra aktörer inom energi- och klimatområdet kommer bli en del av miljömålberedningen nästa betänkande. Det är av största vikt att ordenligt utreda och sedan fatta beslut om hur en modern och effektiv reglering bör utformas. Länsstyrelsen ställer sig bakom Energimyndighetens förslag om att tillskriva länsstyrelserna en operativ tillsynsroll enligt lagen om kommunal energi- och klimatplanering. Länsstyrelsen välkomnar ett förtydligt uppdrag där länsstyrelserna följer upp, synliggör och vägleder det kommunala klimatarbetet. För mer information om Länsstyrelsens synpunkter över en ny energiplanelagstiftning se

Bilaga 1 - Yttrande över remiss av rapporten aktualisering av lagen om kommunal energiplanering.

Ett klimatpolitiskt råd

Länsstyrelsen Skåne välkomnar införandet av ett klimatpolitiskt råd för att få en oberoende och transparent genomlysning av vilka beslut som tas.

Klimatårsredovisningar

Länsstyrelsen Skåne anser att klimatårsredovisningen alltid ska innehålla en aktuell vetenskaplig uppskattning av vilka utsläpp svensk konsumtion bidrar med i andra länder och hur denna har förändrats.

Klimatpolitiska handlingsplaner

Innehållet i klimathandlingsplanen bör kompletteras/justeras med följande:

- I vilken grad dessa åtgärder kan förväntas bidra till att de nationella *och globala* klimatmålen nås.
- *En redogörelse av hur statliga myndigheter och andra offentliga organisationer arbetar med att nå de nationella klimatmålen.*

Konsekvensbedömning

Länsstyrelsen Skåne anser att det måste göras djupare konsekvensbedömningar över vad det föreslagna utsläppsmålet innebär för transportsektorn, processindustrin och jordbruket. Detta behövs för att kunna prioritera de insatser som behövs.

Detta yttrande har beslutats av Göran Enander, länsöverdirektör efter föredragning av Johannes Elamzon, klimat- och energistrateg. I handläggningen har även deltagit enhetschef Jeanette Schlaucher, miljödirektör Annelie Johansson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Göran Enander

Johannes Elamzon

Bilaga

1. Yttrande över remiss av rapporten aktualisering av lagen om kommunal energiplanering